

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ, 1844.

[ΑΡΙΘ. 86.]

ΣΥΜΜΙΚΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ. Άριθ. 1.
ΒΕΛΙΣΑΡΙΟΥ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΑΝΔΙΛΩΝ.

ΟΤΕ ὁ Ἰουστινιανὸς ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως (527), οἱ Γότθοι καὶ οἱ Βανδίλοι ἦσαν ἥδη καθιδρυμένοι ἐν Εύρωπῃ τε καὶ Ἀφρικῇ. — ἡ Ῥώμη πρὸ πεντήκοντα ἑτῶν εἶχε καταστραφῆ διὰ τῶν ἔπλων τοῦ Γιζερίγου. Ὁθεν, κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, οἱ ἡγεμόνες τοῦ Βυζαντίου ἔκράτουν μόνοι τὸ Ῥωμαϊκὸν σκῆπτρον· ἀπῆτον δὲ, ὡς νόμιμον κληρονομίαν αὐτῶν, ὅσας ἐπαρχίας εἶχον καθυποτάξειν οἱ Ὑπατοι, ἡ χυριεύσειν οἱ Καίσαρες, καὶ περιέθαλπον τὴν ὑψηλὴν ἰδέαν τοῦ ν' ἀπαλλάξωσι τοὺς ἐν τῇ δύσει πιστοὺς ὑπηκόους των ἐκ τῆς καταδυναστείας τῶν αἱρετικῶν καὶ βαρβάρων. Τὸ σχέδιον τοῦτο ὄπωσον ἔξετέλεσεν ὁ Ἰουστινιανός. Τὴν πρώτην πενταετήριδα τῆς βασιλείας του, ἀκούσιως ἐπολέμει δαπανηρὸν καὶ ἀνωφελὴ πόλεμον κατὰ τῶν Περσῶν τελειώσας δὲ τοῦτον, ἡ μᾶλλον ἀγοράσας τὴν εἰρήνην διὰ μεγάλης χρηματικῆς ποσότητος, 440,000 λιτρῶν στερλινῶν, διεύθυνε τὴν προσοχὴν ἐπομένως εἰς τοὺς ἐν Ἀφρικῇ Βανδίλους.

Τὸν Ἰλδέριχον, νόμιμον διάδοχον τοῦ Βανδίλικου βασιλείου τῆς Ἀφρικῆς, εἶχε καθαιρέσει τοῦ θρόνου ἀρπαξ τις, Γελίμερ ὀνομαζόμενος, καὶ, τὸ δεινότερον, ἔκρατει αὐτὸν κατάκλειστον ἐν φυλακῇ μετὰ τοῦ ἀνεψιοῦ του Ὁάμερος. Ἀλλ' ὁ Ἰουστινιανὸς, φίλος ὧν ἴδιαίτερος, ἐκηρύγθη καὶ προστάτης δημόσιος τοῦ Ἰλδερίχου. Διὰ πρώτης καὶ δευτέρας πρεσβείας ἐνουθέτησε τὸν ἀρπαγα όντα μετανοήση τοῦ ἐγκλημάτος του, ἡ τούλαχιστον νὰ λείψῃ πάσης περαιτέρω βιαιοπραγίας νὰ σεβασθῇ τοὺς νόμους τῆς συγγενίας καὶ διαδοχῆς, καὶ ν' ἀφήσῃ ἀσθενῆ γέροντα νὰ τελειώσῃ τὸν βίον ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Καρχηδόνος, ἣ ἐν τῷ παλατιώ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὰ πάθη ἡ καὶ ἡ φρόνησις τοῦ Γελίμερος ἡγάγκασαν αὐτὸν ν' ἀποβάλῃ τὰς ἀπαιτήσεις ταύτας, καθὸ μάλιστα ἀπειλητικῷ καὶ προστακτικῷ τόνῳ προφερομένας ἐδικαίου δὲ τὴν φιλοδοξίαν του διὰ λόγων ἀλλοτρίων τῆς Βυζαντινῆς αὐλῆς, διεσχυριζόμενος ὅτι λαὸς ἐλεύθερος ἔχει τὸ δίκαιον νὰ καθαιρέσῃ ἡ

καὶ νὰ κολάσῃ τὸν ἡγεμόνα του, διὰ τὴν μὴ ἔκπληρωσιν τῶν καθηκόντων τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος. Μετὰ τὴν ἀκαρπὸν ταύτην ἐπίπληξιν, ἐλάμβανεν δέσμιος μονάρχης πολὺ αὐστηροτέραν μεταχειρισιν· ὁ ἀνεψιος του ἐτυφλώθη, καὶ δὲ συληρὸς Βανδίλος, πεποιθὼς εἰς τὴν ἰσχὺν αὗτοῦ καὶ τὴν ἀπόστασιν, ἐχλεύαζε τὰς ματαίας ἀπειλὰς καὶ τὰς βραδεῖας ἑτοιμασίας τοῦ αὐτοκράτορος τῆς ἀνατολῆς. Οἱ μὲν Ἰουστινιανὸς λοιπὸν ἀπεφάσισε ν' ἀπαλλάξῃ τὸν φίλον του· δὲ δὲ Γελίμερ νὰ διατηρήσῃ τὴν ἀρπαγήν του.

Ἡ περὶ τοῦ Ἀφρικανοῦ πολέμου φήμη ἦτον εὐάρεστος εἰς τὸν κενόδοξον μόνον καὶ δκνηρὸν ὄχλον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς πενίας αὐτῶν δὲν συνεισέφερον, καὶ ὡς ἐκ τῆς δειλίας δὲν ἔξετίθεντο εἰς στρατιωτικούς κινδύνους. Ἀλλ' οἱ συνετώτεροι πολῖται, οἱ κρίνοντες περὶ τοῦ μέλλοντος ἐκ τοῦ παρελθόντος, ἀνεκάλουν εἰς τὴν μνήμην τὴν ἀπειρονούσιαν, ἀνθρώπων τε καὶ χρημάτων, τὴν ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Βασιλίσκου. Οἱ στρατός, δὲ μετὰ πενταετὴ πόλεμον ἀνακληθεὶς ἐκ τῶν μεθορίων τῆς Περσίας, ἐφοβεῖτο τὴν θάλασσαν, τὸ κλίμα, καὶ τὰ σπλαχνάστου ἔχθροϋ. Οἱ ὑπουργοὶ τῆς οἰκονομίας προϋπελογίζοντο τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Ἀφρικανοῦ πολέμου τοὺς φόρους, οἵτινες ἔπρεπε νὰ ἐπινοηθῶσι καὶ ἀπιβληθῶσι πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀκορέστων τούτων ἀπαιτήσεων· καὶ τὸν κίνδυνον μήπως ἀπολέσωσι τὴν ζωὴν ἢ τούλαχιστον τὰς ἐπικερδεῖς θέσεις των διὰ τὸ ἐγκλημα χρηματικῆς τίνος ἐλλείψεως. Ὅπο τοιστών ἴδιοτελείας σκοπῶν ἐμπνεόμενος Ἰωάννης ὁ Καππαδόκης (διότι ζῆλον πρὸς τὸ δημόσιον ὄφελος εἶναι δύσκολον νὰ ὑποθέσωμεν) ἐτόλμησε νὰ ἐναντιωθῇ ἐν πλήρει συνεδριάσει εἰς τὰς ἐφέσεις τοῦ κυρίου του. Ὁμολόγησε μὲν ὅτι νίκη τόσον ἀξιόλογος ἦτον ἀνταξίᾳ πολλῶν θυσιῶν· ἀλλὰ διὰ σοβαροῦ λόγου παρέστησε τὰς προδήλους δυσκολίας καὶ τὴν ἀδηλον ἔχβασιν. Ὁ Ἰουστινιανὸς κατενόησε τὴν βαρύτητα τῆς σωτηριώδους ταύτης συμβουλῆς, καὶ ἔξεπλάγη ὑπὸ τοιαύτης ἀσυνήθους παρέργησίας· ἥθελε δὲ καὶ παραιτηθῆν ἵσως τοῦ προτιθεμένου πολέμου, ἐὰν τὸ θάρρος αὐτοῦ, δὲν ἔχω-

γονεῖτο ύπό ἔκκλησιαστικῆς τινος φωνῆς. « Ὁπτασίαιν εἶδον, » ἀνέκραξεν ἐπίσκοπός τις: « θέλημα Θεοῦ εἶναι, Μεγαλειότατε, νὰ μὴ ἐγκαταλείψῃς τὴν ἄγιαν σου ἐπιχείρησιν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερώσεως τῆς Ἀφρικανῆς ἔκκλησίας. Ὁ Θεὸς τῶν μαχῶν θέλει προπορευθῆ τῆς σημαίας σου, καὶ διατκορπίσει τοὺς ἔχθρούς σου, οἵτινες εἶναι οἱ ἔχθροι τοῦ Υἱοῦ του. »* Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰσως οἰκειοθελῶς, οἱ δὲ σύμβουλοί του ἀναγκαστικῶς, ἔδωκαν πίστιν εἰς τὴν ἐγκαιρὸν ταύτην ἀποκαλύψιν· ἀλλὰ λογικωτέρας ἐπίδιας ἔλαθον ἐκ τῆς ἀποστασίας, τῆς ἐνεργηθείσης ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἰλδερίχου εἰς τὰ μεθόρια τῆς Βανδήλικῆς μοναρχίας. Ὁ Πουδέντιος, ὑπήκοος τις Ἀφρικανὸς, εἶχε μυστικῶς φανερώσει τὴν πρὸς τὸ Βυζάντιον κλίσιν του, καὶ μικρὰ στρατιωτικὴ ἐπικουρίᾳ ἀποκατέστησε τὴν ἐπαρχίαν τῆς Τριπόλεως εἰς τὴν ὑπακοὴν τῶν Ρωμαίων. Ἡ διοίκησις τῆς Σαρδινίας εἶχε παραδοθῆν εἰς τὸν Γώδαν, γενναῖον βάρβαρον—οὗτος ἔπαισε τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου, καὶ ἔδωκεν ἀκρόασιν εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Ἰουστινιανοῦ, οἵτινες εὐρῆκαν αὐτὸν δεσπότην τῆς εὐφόρου ἐκείνης νήσου, περικυκλωμένον ὑπὸ τάγματος σωματοφυλάκων, καὶ ὑπερηφάνως περιβεβλημένον τὰ παράσημα τῆς βασιλικῆς ἔξουσίας. Τὰς δύναμεis τῶν Βανδήλων ἐσμίχρυνεν ἡ διγόνια καὶ ἡ ὑποψία· τὸν δὲ Ρωμαϊκὸν στρατὸν ἐνεψύχου τὸ ἡρωϊκὸν πνεῦμα τοῦ Βελισαρίου.

Γεννηθεὶς, καὶ Ἰσως ἀνατραφεὶς, μεταξὺ τῶν χωρικῶν τῆς Θράκης χωρίς τινων πλεονεκτημάτων, διαγαγὼν ἀφανῆς τὴν πρώτην περίοδον τῆς νεότητος, ὑπηρετήσας ἀνδρείως ἐξ ἀπαντος καὶ εὑποπλήπτως μεταξὺ τῶν σωματοφυλάκων τοῦ Ἰουστινιανοῦ πρὸ τῆς ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀναβάσεως του, ἀνεδείχθη ἐπομένως στρατηγὸς ἀφοῦ δὲ προστάτης αὐτοῦ περιεβλήθη τὴν αὐτοκρατορικὴν πορφύραν. Ἀριστεύσας δὲ κατὰ τὸν εἰρημένον Περσικὸν πόλεμον καὶ διὰ τολμηρᾶς εἰς τὴν Περσαρμενίαν ἐπιδρομῆς, καὶ διὰ τῆς ἐν Δάρας κατατροπώσεως στρατοῦ ἐκ 40,000 Περσῶν, ἐπὶ κεφαλῆς ὧν αὐτὸς μόνον 25,000 Ρωμαίων, καὶ διὰ τῆς ἐν Συρίᾳ στρατηγικῆς συνέσεως καὶ ἀνδρίας του, δὲν εἶναι παράδοξον ὅτι προειμήθη ὡς ἀρχιστράτηγος τοῦ κατὰ τῶν Βανδήλων πολέμου. Ἀλλὰ δὲν ἦθελεν εἰσθαι καὶ ἀδικος ἡ ὑπόνοια διτι ἐδοθῆσαν τὸν ἡρωαῖο ῥάδιουργίαι τῆς συζύγου του, τῆς ὥραίας καὶ δέινοος Ἀντωνίνης, ἥτις ἀμοιβαδὸν εύνοεῖτο καὶ ἐμισεῖτο ὑπὸ τῆς κραταίας αὐτοκρατορίσσης Θεοδώρας. Ἡ Ἀντωνίνα ἥτον ἀγενῆς—κατήγετο ἀπὸ οἴκου ἀμάξηλατῶν· καὶ ὄνειδος αἰσχρότατον κατεμόλυνε τὴν ἄγνείαν της. Πλὴν ἐβασιλεύεν ἀπολύτως ἐπὶ τῆς διανοίας τοῦ περικλεοῦς

συζύγου της· καίτοι δὲ περιφρονοῦσα τὴν ἀρετὴν τῆς συζυγικῆς πίστεως, ἐδείχνυεν δύμας ἀνδρικὴν φίλιαν πρὸς τὸν Βελισάριον, μεθ' οὐ καὶ συνεξεστράτευεν ἀτρομήτας, συμμετέχουσα δὲν τῶν κακοπαθειῶν καὶ κινδύνων τοῦ στρατιωτικοῦ βίου.

Αἱ εἰς τὸν Ἀφρικανὸν πόλεμον προπαρασκευαὶ δὲν ἦσαν ἀνάξιαι τοῦ μεταξὺ Ῥώμης καὶ Καρχηδόνος τελευταίου ἀγῶνος. Τὸ καύχημα καὶ τὸ ἀνθίστητον στρατεύματος συνίστων οἱ δορυφόροι τοῦ Βελισαρίου, οἵτινες διὰ μερικοῦ τινος ὅρκου ἀφιεροῦντο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ προστάτου των. Ἡ δρωμαλεύτης αὐτῶν καὶ τὸ ἀνάστημα, ἡ ἀγαθότης τῶν ἵππων καὶ τῶν ὄπλων των, καὶ ἡ ἐκ μακρᾶς γυμνάσεως πολεμικὴ ἐμπειρία των, ἐνίσχυον αὐτοὺς νὰ ἐνεργῶσιν ὀτιδήποτε ἡ ἀνδρία των ὑπηργόρευε· καὶ τὴν ἀνδρίαν αὐτῶν ἐνεψύχου ἡ τοῦ βαθμοῦ των κοινωνικὴ τιμὴ, καὶ ἡ ἐλπὶς εὐνοίας καὶ προοΐβασμοῦ. Τετραχόσιοι ἐξ τῶν ἀνδρειοτάτων Ἐρούλων ἐβάδιζον ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ πιστοῦ καὶ δραστηρίου Φάρα—ἡ δυσάγωγος αὐτῶν γενναιότης ἐτιμᾶτο πολὺ μᾶλλον τῆς ἡμέρου εὐπειθείας τῶν Ἑλλήνων καὶ Σύρων· τόσον δὲ ἀξιόλογον ἐκρίνετο νὰ προμηθευθῇ ἐπικουρίᾳ ἔξακοσίων Μασσαγετῶν ἢ Ούννων, ὡστε δόλω καὶ ἀπάτη ἐδελειάσθησαν εἰς συμμέθεξιν ναυτικῆς ἐκστρατείας. Πέντε χιλιάδες ἵππεων καὶ δέκα χιλιάδες πεζῶν ἐπειβάσθησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὸς κατάκτησιν τῆς Ἀφρικῆς· ἀλλ' οἱ πεζοί, στρατολογηθέντες κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος ἐν Θράκη καὶ Ἰσαυρίᾳ, ἦσαν ὑποδεέστεροι τοῦ εὐχρηστοτέρου τε καὶ εὐύποληπτοτέρου ἵπποιοῦ. Πενταχόσια πλοιά πρὸς μετακομιδὴν τοῦ στρατοῦ, διοικούμενα ὑπὸ εἷκοσι χιλιάδων ναυτῶν ἐξ Αἰγύπτου, Κιλικίας, καὶ Ἰωνίας, συνηθροίσθησαν ἐν τῷ λιμένι τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ μὲν ἐλάχιστον τῶν πλοίων τούτων δύναται γὰρ ὑπολογισθῆναι τριάκοντα, τὸ δὲ μέγιστον πενταχοσίων τόνων· κατὰ μέσον δ' ὅρον ὑπολογίζομενοι, εὐρίσκομεν περὶ τὰς 100,000 τόνων πρὸς ὑποδοχὴν 35,000 στρατιωτῶν καὶ ναυτῶν, καὶ 5,000 ἵππων, ὄπλων, μηχανῶν, καὶ πολεμεφοδίων, καὶ ἴχανοῦ ὕδατος καὶ ζωτοροφίας διὰ πλοῦν, Ἰσας, τριῶν μηνῶν. Πρὸς δὲ τούτοις, συνάδευον τὸν στόλον ἐννεήκοντα δύο δρόμωνες, ἥτοι πολεμικὰ ἔρικια, κωπηλατούμενα ὑπὸ δισχιλίων ἐκ τῶν γενναίων καὶ εὐρώστων νεανιῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εἴκοσι καὶ δύο στρατηγῶν ἀναφέρονται τὰ δύναματα, ἐξ ὧν οἱ πλεῖστοι διεκρίθησαν μετὰ ταῦτα εἰς τοὺς πολέμους τῆς Ἀφρικῆς καὶ Ἰταλίας· ἀλλ' ἡ ὑπερτάτη ἀρχὴ καὶ διὰ ἔξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης παρεδόθη εἰς μόνον τὸν Βελισάριον, μετ' ἀπεριορίστου ὄντανάμεως νὰ ἐνεργῇ κατὰ Θέλησιν, ὡς ἐὰν ὁ αὐτοκράτωρ παρευρίσκετο.

* Οἱ Βανδήλοι ἦσαν Ἀρειανοί.

Κατὰ τὸ ἔδομον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Ἰουστινιανοῦ, καὶ περὶ τὸν καιρὸν τοῦ θερινοῦ ἡλιοστάσιου (533), παρετάχθη ἐν ἀρειμανεῖ πομπῇ πρὸ τοῦ κήπου τῶν ἀνακτόρων ὀλόκληρος διστόλος τῶν ἑκακοσίων πλοίων. Ὁ Πατριάρχης ἀνέπεμψε τὰς εὐγάστρας καὶ εὐλογίας του, διαυτοκράτωρ ἐδήλωσε τὰς τελευταίας προσταγάς του, ἡ σάλπιγξ τοῦ στρατηγοῦ ἔδωκε τὸ σημεῖον τοῦ ἀπόπλου, καὶ πᾶσα καρδία, κατὰ τοὺς φόβους ἡ τὰς ἐπιυμίας της, παρετήρει μετ' ἀνησύχου περιεργείας τοὺς οἰωνοὺς τῆς συμφορᾶς ἡ τῆς ἐπιτυχίας. Ἐπίσαν δὲ πρῶτον εἰς τὴν Πέρινθον ἡ τὴν Ἡράκλειαν, ὅπου περιέμεινε πέντε ἡμέρας ὁ Βελισάριος ἵνα λάβῃ Θρακικούς τινας ἵππους, στρατιωτικὸν δῶρον τοῦ κυριάρχου του. Ἐκεῖθεν ἔξηκολούθησε τὴν πορείαν αὐτοῦ διστόλος διὰ μέσου τῆς Προποντίδος: ἀλλ' ἐνῷ διήρχοντο τὸν πορθμὸν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀνεμος ἐναντίος σφοδρῶς πνεύσας ἐκράτησεν αὐτοὺς τέσσαρας ἡμέρας εἰς τὴν Ἀβυδον, ὅπου ὁ στρατηγὸς παρέστησεν ἀξιομνημόνευτον μάθημα σταθερότητος καὶ αὐστηρᾶς δικαιοσύνης. Δύο ἐκ τῶν Ούννων, οἵτινες εἰς ἕριδά τινα ἐν καιρῷ μέθης εἶχον φονεύσει συστρατιώτην, ἐδείχθησαν πάραυτα εἰς τὸν στρατὸν κρεμάμενοι ἐφ' ὑψηλῆς ἀγχόνης. Ἡ ὥρις αὕτη ἔξηγράσει τοὺς ὄμοεθνεῖς των, οἵτινες ἀπεποιοῦντο τοὺς δουλοπρεπεῖς νόμους τῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ἀπῆτουν τὸ ἐλεύθερον προνύμιον τῆς Σκυθίας, ὅπου μικρόν τι πρόστιμον ἐπεβάλλετο εἰς ἔξιλέωσιν τῶν παραφορῶν τῆς ἀκρατείας ἡ τῆς ὀργῆς. Τὰ παράπονά των ἦσαν εὐλογοφανῆ, αἱ κραυγαὶ των τραναὶ, καὶ οὐδὲ οἱ Ῥωμαῖοι αὐτοὶ δὲν ἀπεστρέφοντο τὴν ἀταξίαν καὶ ἀτιμωρησίαν. Ἀλλὰ τὴν ἀρχομένην στάσιν κατεύνασεν ἡ ἔξουσία καὶ ἡ εὐγλωττία τοῦ στρατηγοῦ· δόστις παρέστησεν εἰς τὸ συνηθροισμένον στράτευμα τὰς ὑποχρεώσεις τῆς δικαιοσύνης, τὴν ἀνάγκην τῆς πειθαρχίας, τὰς ἀμοιβὰς τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἀρετῆς, καὶ τὸ ἀτυγχώρητον ἔγκλημα τοῦ φόνου, ἐπιβαρύνομενον, κατὰ τὴν ἴδεαν του, μᾶλλον ἡ δικαιολογούμενον ὑπὸ τῆς κακίας τῆς μέθης. Εἰς τὸν ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου εἰς τὴν Πελοπόννησον διάπλουν ὡδήγει τὸν στόλον ἡ ναυαρχία, περιφανῆς τὴν μὲν ἡμέραν ἐκ τῆς ἐρυθρότητος τῶν ἰστίων της, τὴν δὲ νύκτα ἐκ τῶν λαμπάδων αἴτινες ἄναπτον εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ἰστῶν. Ὡφειλον δὲ οἱ πρωράται, ἐνῷ διέπλεον μεταξὺ τῶν νήσων, ἡ ἔκαμπτον τὰ ἀκρωτήρια Μαλέαν καὶ Ταλναρον, νὰ διατηρῶσι τὴν ἀκριβῆ τάξιν καὶ τὰς κανονικὰς ἀποστάσεις τῶν πολυαριθμων πλοίων.—τούτο, ἐλαφροῦ καὶ οὐρίου ἀνέμου τυχόντες, ἡδυνήθησαν νὰ κατορθώσωσι, μέχρι τῆς ἐν Μεσσηνίᾳ Μεθώνης, ὅπου ἀνεπαύθη ὀλίγον διστάσιος μετὰ τοὺς κόπους τῆς θαλάσσης. Ἐνταῦθα ἐδοκίμασαν, πῶς ἡ φιλαρ-

γυρία, ἔξουσίαν λαβοῦσσα, ἐπιφέρει διὰ τῶν καταχρήσεων θάνατον εἰς γιλιάδας. Ὁ ἀρτος τῶν πλοίων, δίπυρος ὀνομαζόμενος, (κοινότερον παξιμάδιον), καθὸ δις ὑποβαλλόμενος εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ πυρὸς, ἐτιμάτο κατὰ ἐν τεταρτημόριον μᾶλλον τοῦ συνήθους μαλακοῦ ψωμίου, ἔνεκα τῆς ἐκ τοῦ βάρους ζημίας. Ἀποβλέπων εἰς τὸ πενιχρὸν τοῦτο κέρδος ὁ ἐπαρχος Ἰωάννης δια Καππαδόκης,¹ καὶ φειδόμενος τῆς δαπάνης τῶν ἔλων, διέταξε νὰ ἐψηθῇ τὸ ἄλευρον διὰ τοῦ αὐτοῦ μόνον πυρὸς, δι' οὐ ἔθερμαίνοντο τὰ λουτρὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ὅτε δὲ ἡ νούχθησαν οἱ σάκκοι, διενεμήθη εἰς τὸν στρατὸν μαλακή τις καὶ εύρωτισσα (μουχλιασμένη) ζύμη. Τοιαύτη νοσωδῆς τροφὴ, συνεργούσης καὶ τῆς θερμότητος τοῦ τε κλίματος καὶ τοῦ καιροῦ, ἐγένησε μετ' οὐ πολὺ ἐπιδημικὴν ἀσθέασιαν, ἥτις ἀφήρτασε πεντακοσίους στρατιώτας. Ὁ Βελισάριος ἐπεμελήθη πάραυτα νὰ κατασκευασθῇ νέον παξιμάδιον ἐν Μεθώνῃ· τολμηρῶς δὲ ἐφανέρωσε πρὸς τὸν αὐτοκράτορα τὴν δικαίαν καὶ φιλάνθρωπον αὐτοῦ ἀγανάκτησιν· οὗτος διμως ἤκουσε μὲν τὰ παράπονα καὶ ἐπήνεσε τὸν στρατηγὸν, ἀλλὰ δὲν ἐκόλασε τὸν ἐπαρχον.

Ἐκ τοῦ λιμένος τῆς Μεθώνης διειθύνθησαν εἰς τὸ παράλιον τῆς Ζαχύνθου, πρὶν ἐπιχειρήσωσι τὸν εἰς αὐτοὺς δυσκολώτατον φαινόμενον διάπλουν, καίτοι μόνον ἔκατὸν λευγῶν. Νηγεμίας δὲ τυχόντες, ἐδαπάνησαν δεκαέξι ἡμέρας βριχέως θαλασσοποροῦντες· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ στρατηγὸς θύελεν ὑποφέρει τὴν ἀνύποφορον σκληραγωγίαν τῆς δίψης, ἀνὴρ εὐφυΐα τῆς Ἀντωνίνης δὲν εἶχε διαφυλάξει τὸ ὕδωρ εἰς ὑαλίνους ἀμφορεῖς, βαθέως αὐτοὺς χώσασα ἐν τῇ ἀμμῷ τοῦ πλοίου. Ἐπὶ τέλους, εἰς τὸν λιμένα τῶν Καυκάνων, κατὰ τὴν νότιον πλευράν τῆς Σικελίας, εὑρῆκαν ἀστραλῆ καὶ φιλόξενον σκέπτην. Οἱ Γότθοι ἀξιωματικοί, οἵτινες διώκουν τὴν νῆσον ἐν δύναμι τῆς θυγατρὸς καὶ τοῦ ἐγγόνου τοῦ Θευδερίχου, ἐξ ἀνωτέρας διαταγῆς, ὑπεδέχθησαν τὸ στράτευμα τοῦ Ἰουστινιανοῦ ὡς φίλους καὶ συμμάχους· τροφαὶ ἀφθόνως ἐχορηγήθησαν· ἵπποι νέοι ἐπρομηθεύησαν· καὶ δι Προκόπιος, γραμματεὺς τοῦ Βελισαρίου, καὶ ίστοριογράφος αὐτοῦ μετέπειτα, ἐπέστρεψε ταχέως ἐκ τῆς πόλεως τῶν Συρακουσῶν, δρθὰς φέρων ἀγγελίας περὶ τῆς καταστάσεως καὶ τῶν σκοπῶν τῶν Βανδηλῶν. Ἐκ τῶν εἰδήσεων τούτων παρεκινήθη νὰ ταχύνῃ τὰς ἐργασίας αὐτοῦ διστάσιος, καὶ οἱ ἀνεμοὶ ἐβοήθησαν τὴν φρονίμην ἀνυπομονησίαν του. Ὁ στόλος ἔχασε τὴν Σικελίαν, ἐπέρασε τὴν Μελίτην, ἀνεκάλυψε τὰς ἄκρας τῆς Ἀφρικῆς, παρέπλευσε τοὺς αἰγαίαλοὺς μὲν ἴσχυρὸν βορειοανατολικὸν ἀνεμον, καὶ τέλος ἤγκυροβολήσεν εἰς χωρίον λεγόμενον Καπούτβαδα, ὡς πρέντε ἡμερῶν ὁδὸν πρὸς νότον τῆς Καρχηδόνος. Ἐπειτα συνέχει-